

Sommige vacatures zijn lastig in te vullen

Onvindbare artsen

Robert Crommentuyn

Voor werkzoekende artsen is er geen vuiltje aan de lucht. Ook de tiende editie van de Arbeidsmarktmonitor toont vacatures in overvloed. Voor aanbieders van banen is het lastig om geschikte kandidaten te strikken.

Van een krediet- of andere crisis is op de arbeidsmarkt voor artsen nog weinig te merken. Het aantal vacatures blijft onverminderd stijgen. Zo waren er in het afgelopen kwartaal ruim 1500 artsenbanen te vergeven. Dat is een stijging van zo'n 40 procent ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar geleden. Toen waren er in totaal iets meer dan 1100 vacatures.

Binnen het totale aanbod zijn bescheiden trends waarneembaar. Zo stijgt het aantal vacatures voor basisartsen en artsen niet in opleiding tot specialist (anios) zeer gestaag. Ook het aantal vacatures voor aios en huisartsen laat over de afgelopen twee jaar een stijgende trend zien (tabel 1). Opvallend blijft het grote aanbod van opleidingsplekken in het buitenland en dan vooral in Duitsland (zie tabel 2).

Iets anders ligt het voor medisch specialisten. Daarvan fluctueert het aantal nieuwe vacatures per kwartaal redelijk fors. Sinds het begin van de Arbeidsmarktmonitor in 2006 bereikte het

aantal specialistenvacatures een voorlopig hoogtepunt in het tweede kwartaal van 2007, met 265 vacatures. In de afgelopen drie maanden bereikte het aantal vacatures met 154 nieuwe banen een voorlopig dieptepunt.

Knelpunten

Terwijl er over de hele linie dus sprake is van een gezonde arbeidsmarkt, zijn er in bepaalde beroepen en specialismen wel degelijk knelpunten. Bij een groeiend aantal medisch specialismen zien aanbieders van banen ervan af om vacatures te publiceren. De praktijk leert dat dit weinig zinvol is, omdat kandidaten zich toch niet melden. In kleinere specialismen als medische microbiologie en revalidatiegeneeskunde worden vacatures binnen de beroepsgroep rondgeseind. In veel gevallen worden opvallende plekken toebedeeld aan specialisten die in de laatste fase van hun opleiding zitten.

De Arbeidsmarktmonitor blijft op de hoogte van deze vacatures omdat de betreffende verenigingen hun banen zelf tellen en periodiek doorgeven. Bij de eerste monitor deden alleen de medisch microbiologen dat. Inmiddels maken zeven wetenschappelijke verenigingen gebruik van deze mogelijkheid, wat een aanwijzing is voor de spanning op de betreffende deelmarkt.

Dramatisch

Een van de specialismen die in een moeilijk parket zit, is de gastro-enterologie. Vorige week luidde de Nederlandse Vereniging van Maag-, Darm- en Leverartsen (NVMDL) bij monde van haar voorzitter Ernst Kuipers de noodklok in NRC Handelsblad. Volgens Kuipers leidt het tekort aan specialisten tot lange wachtlijsten en mogelijk zelfs tot doden. De vereniging schat dat er nu meer dan 60 vacatures zijn voor mdl-artsen. De banenthermometer van de Arbeids-

1. Vacatures voor huisartsen

soort vacature	kwartaal 3/2007	kwartaal 3/2008
loondienstverband	111	147
vacante praktijk	13	15
overig	6	8
totaal	130	170

2. Vacatures in het buitenland

discipline	aantal	aandeel
aios	33	27%
medisch specialisten	28	10%
anios en basisartsen	17	3%

3. Arbeidsmarktmonitor

kwartaal 3/2008	(kwartaal 2/2008)	beroep	banenthermometer	aantal vacatures	groei beroepsgroep
1	(1)	psychiater	85	120	35
3	(3)	bedrijfsarts	78	96	18
2	(2)	verpleeghuisarts	75	97	22
4	(5)	internist	45	30	-15
5	(19)	verzekeringsgeneeskundige	35	13	-22
6	(10)	obstetrist/gynaecoloog	30	21	-9
7	(4)	kinderarts	22	34	12
8	(11)	arts voor verstandelijk gehandicapten	21	22	1
9	(7)	chirurg	16	22	6
10	(23)	uroloog	12	7	-5
11	(21)	oogarts	11	6	-5
12	(13)	dermatoloog	10	8	-2
14	(33)	cardio-thoracaal chirurg	10	6	-4
15	(36)	cardioloog	9	9	0
16	(6)	orthopedisch chirurg	8	13	5
17	(16)	reumatoloog*	8	7	-1
18	(-)	revalidatiegeneeskundige	7	12	5
19	(12)	radioloog	7	16	9
20	(20)	patholoog*	6	7	1
21	(24)	allergoloog*	6	6	0
22	(25)	medisch microbioloog*	5	4	-1
23	(32)	neurochirurg	4	0	-4
24	(17)	arts voor maag-darm-leverziekten*	3	11	8
25	(26)	nucleaire geneeskundige	3	7	4
26	(31)	plastisch chirurg	3	6	3
27	(29)	klinisch chemicus	2	0	-2
28	(14)	klinisch geriater*	1	7	6
29	(22)	longarts	1	7	6
30	(27)	radiotherapeut*	1	4	3
31	(30)	zenuwartsen	1	0	-1
32	(9)	neuroloog	0	10	10
33	(28)	internist-allergoloog	0	0	0
34	(15)	kno-arts	-1	4	5
35	(35)	klinisch geneticus	-1	1	2
36	(8)	anesthesioloog	-7	14	21
		huisarts**	nvt	79	
		intensivist***	nvt	7	
		totalen		593	76

De banenthermometer: het aantal vacatures afgezet tegen het saldo van in- en uitstromers.

* De wetenschappelijke verenigingen van allergologen, klinisch geriateren, maag-darm-leverartsen, medisch microbiologen, radiotherapeuten, reumatologen en pathologen leveren data over vacatures aan.

** Omdat de huisartsenopleiding twee keer per jaar start, zijn kwartaalvergelijkingen niet mogelijk. De vacatures voor huisartsen zijn door Medisch Contact geturfd en kunnen overlappen met gegevens afkomstig van Waarneembemiddeling.nl (zie tabel 1).

*** De beroepsgroep van intensivisten is geen apart specialisme. Een saldo van in- en uitschrijvingen is hierdoor niet beschikbaar.

Zo erg als bij de maag-, darm- en leverartsen is het nergens

marktmonitor telt in het derde kwartaal van dit jaar elf nieuwe vacatures (zie tabel 3 op blz. 1757). Dat zou betekenen dat ruim vijftig vacatures langer dan drie maanden oningevuld zijn gebleven. ‘Het is nog erger’, zegt de Amsterdamse mdl-specialist Chris Mulder. ‘Ze staan niet alleen langer dan drie maanden open, maar vaak langer dan een jaar.’ Volgens Mulder is er sprake van een dramatische situatie. ‘Het ziekenhuis in Emmen zoekt vier mdl-artsen, het ziekenhuis in Enschede heeft drie vacatures, het ziekenhuis in Apeldoorn vier en het ziekenhuis in Den Bosch drie. Voorheen beperkte het tekort zich tot de kleinere ziekenhuizen in de periferie, maar als je nu ziet dat de grotere centra veel vacatures hebben, dan is er toch echt fundamenteel iets mis.’ Vooral de situatie in Emmen is volgens Mulder nijpend. ‘Daar is een jaar lang geprobeerd om drie mdl-artsen aan te trekken. Een van de twee

zittende artsen vertrekt nu naar een ander ziekenhuis, de diensten worden hem te veel. Zijn collega gaat binnenkort met pensioen.’

Het probleem wordt volgens Mulder verder vertekend doordat sommige vacatures alleen virtueel ingevuld zijn.

‘‘We hebben al iemand’’, hoor je dan. Maar dan blijkt het te gaan om een mdl-arts in opleiding die pas eind volgend jaar klaar is.’

Onorthodoxe maatregelen

Over het chronische tekort aan maag-, darm- en leverartsen ruziet de NVMDL al twee jaar met het Capaciteitsorgaan en het ministerie van Volksgezondheid. Het pleidooi om het aantal opleidingsplekken te vergroten tot veertig is niet gehonoreerd. Volgend jaar mogen 29 artsen aan de opleiding beginnen. ‘VWS en het Capaciteitsorgaan zijn tevreden’, aldus Mulder. ‘Volgens het ministerie kan het werk van mdl-artsen ook door internisten worden gedaan. Dat is deels waar, maar het vertekent de discussie. Er zijn internisten die uitstekende mdl-werk doen. Die hebben zich dat in de loop van hun carrière eigen gemaakt. Maar veel van hen gaan binnen afzienbare tijd met pensioen en dan zullen wij die plaatsen moeten opvullen. In de systematiek van het ministerie en het Capaciteitsorgaan tellen deze plekken echter als internistenplekken. Ondertussen krijg ik telefoontjes van zeer geëmotioneerde internisten die mij zeggen dat ze zo niet met pensioen kunnen gaan.’

Mulder ziet vooralsnog geen beweging bij de partijen die verantwoordelijk zijn voor het

aantal opleidingsplekken. Hij heeft zijn hoop gevestigd op ziekenhuisvereniging NVZ en op de Inspectie voor de Gezondheidszorg. ‘De NVZ krijgt meldingen van leden die in de problemen komen en de inspectie bouwt een klachtendossier op over tekortschietende mdl-zorg.’ Volgens Mulder zijn onorthodoxe maatregelen nodig. ‘Wij zijn er klaar voor om met het Capaciteitsorgaan een noodplan op te stellen.’

Moderne artsen

Zo erg als bij de mdl-artsen is het verder nergens. Al worden lang niet alle artsenvacatures tijdig ingevuld. Soms is daar wel enig kunst- en vliegwerk voor nodig, vertellen de consultants van bemiddelingsbureau SWG Arts en Werk. Vooral in de psychiatrie, de bedrijfsgeneeskunde, de verpleeghuisgeneeskunde en de jeugdgezondheidszorg hebben werkgevers om uiteenlopende redenen moeite om volledig gekwalificeerde artsen te vinden. Ze zoeken dan tijdelijk hun toevlucht tot basisartsen om de openvallende plekken te vullen.

‘Er zijn bijvoorbeeld gewoon te weinig geregistreerde verpleeghuisartsen’, zegt een SWG-consultant. ‘En er zijn zittende verpleeghuisartsen die ontevreden zijn over de kwaliteit van het management en van de ondersteunende diensten. Omdat de zorg aan het bed tekortschiet, denken sommigen erover om het vak te verlaten.’ Ook de jeugdgezondheidszorg kampt door een hoge werkdruk en een toenemend zakelijke instelling van de werkgevers met een slecht imago bij aankomende artsen. Met als gevolg dat weinig studenten voor een opleiding in die richting kiezen.

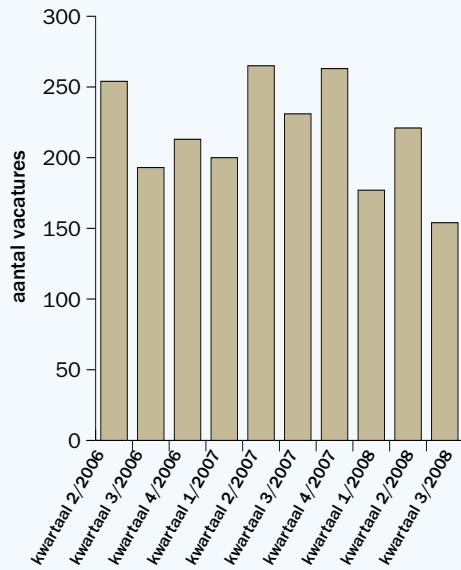
Bij de meeste medisch specialismen in ziekenhuizen spelen geen nijpende problemen. Al kan het personeelsbeleid van maatschappen en ziekenhuizen daar in de toekomst wel aanleiding toe geven, volgens SWG: ‘Het merendeel van de geneeskundestudenten bestaat uit vrouwen. Desondanks geven veel maatschappen bij uitbreiding nog de voorkeur aan een man. Voor moderne artsen speelt een gezonde balans tussen werk en privé een grotere rol dan voor de vorige generatie. Vrouwen die een baan willen combineren met kinderen, komen voor moeilijke keuzen. Dat maakt ze minder aantrekkelijk in de ogen van traditioneel ingestelde collega’s. Ziekenhuizen en maatschappen realiseren zich nog te weinig dat de ommezwaai naar een groter aandeel vrouwen onomkeerbaar is. Om tekorten te voorkomen, zullen ze meer hun best moeten doen om aan de wensen van vrouwelijke specialisten tegemoet te komen.’

Eerdere afleveringen van de arbeidsmarktmonitor en informatie over de meetmethode vindt u in het gelijknamig dossier op www.medischcontact.nl.

Voor de totstandkoming van de arbeidsmarktmonitor is Medisch Contact dank verschuldigd aan Wilco Doeser (KNMG), Steven van Kemenade (waarneembemiddeling.nl) en Myrthe Sonneveld (data-aggregatie).

Vacatures voor medisch specialisten*

*Exclusief psychiaters

Vacatures voor medisch specialisten*

Kwartaal 2/2006	254
Kwartaal 3/2006	193
Kwartaal 4/2006	213
Kwartaal 1/2007	200
Kwartaal 2/2007	265
Kwartaal 3/2007	231
Kwartaal 4/2007	263
Kwartaal 1/2008	177
Kwartaal 2/2008	221
Kwartaal 3/2008	154

*Exclusief psychiaters